

PROGRAMSKE USMERITVE SDE SLOVENIJE ZA MANDATNO OBDOBJE 2018 - 2023

Uvod

Beseda sindikat izvira iz grškega jezika in pomeni urejanje skupnih zadev. Delavci so kmalu po začetku procesov industrializacije začutili, da so kot posameznik nemočni proti lastnikom in oblasti. Edina razumna rešitev je bila združevanje na podlagi skupnih interesov. To je bil začetek sindikalizma oziroma boja za izboljšanje življenjskih in delovnih pogojev, odnosov, delovnega časa, plačila za opravljeno delo, itd.

Skozi nadaljnje procese industrializacije in družbenega razvoja, se je vzporedno razvijalo tudi sindikalno gibanje vse so danes. Izredno hiter in močan razvoj novih znanj, tehnologij, modernizacija, robotizacija, komunikacija, informatika, informacijska tehnologija, nove oblike dela, so svet naredile globalen z izrednimi razlikami. V teh izjemno zahtevnih procesih, sindikati ne smemo zaostajati.

Temeljni namen in cilj delovanja SDE Slovenije je braniti socialno pravičnost in človeško dostojanstvo članov SDE Slovenije. Naš cilj ostaja boj za vsakega posameznika, ki mu v naši organizaciji omogočamo integracijo v množico, v kateri bo našel varnejše zatočišče pred interesi kapitala, kjer je edino merilo uspešnosti dobiček.

Delavke in delavci se združujejo v sindikate znotraj SDE Slovenije s ciljem, da so skupaj močnejši v borbi za boljše plače, dostojne pokojnine, varne in zdrave delovne pogoje, da so uspešnejši pri vplivanju na sprejemanje takšnih zakonov, ki jim skozi delo zagotavljajo človeka dostojno življenje.

Zato je pomembno biti član sindikata v naši organizaciji, ki se bo tudi v prihodnje učinkovito borila za uveljavljanje interesov slehernega člana naših sindikatov. Edino vodilo našega delovanja so namreč človeško dostojanstvo in potrebe našega članstva, zato smo ustanovljeni, zato bomo obstali tudi v prihodnje. Politične barve na oblasti se spreminjajo, naše temeljne usmeritve in vrednote ostajajo in zato naši člani ostajajo člani SDE Slovenije.

Človeško dostojanstvo je neločljivo povezano z za vse enakimi možnostmi, ki jih morajo imeti ljudje, da kot posamezniki sodelujejo v življenju družbe in gospodarstva. Pogoj za to pa je socialna pravičnost, brez katere ni niti svobode niti dostojanstva. V Sloveniji socialna pravičnost in človeško dostojanstvo nista več samoumevna. Za SDE Slovenije je človeško dostojanstvo neločljivo povezano z zaposlitvijo, saj je to neposredna povezava z ekonomsko socialno varnostjo posameznega delavca – člana. Delavec vse bolj postaja le stroškovni dejavnik, zmeraj manj je za svojega delodajalca človeško bitje. V naši družbi ogrožajo dostojanstvo tudi neenake možnosti za izobraževanje, revščina ter sramotne razlike v dohodkih in bogastvu, zaradi katerih je vse več ljudi izključenih iz družbe.

Zaradi tega naš cilj ostaja ustavno opredeljena, v praksi pa vse manj udejanjena socialna država. Socialna država, v kateri je vodilno načelo človeško dostojanstvo tudi v razmerah ekonomske krize, hitro napredujoče svetovne gospodarske konkurence in vse večje individualizacije družbe.

Nenehne napovedi in grožnje mnogih delodajalcev in politikov po demontaži socialne države in ustvarjanje vzdušja, v katerem je vsak posameznik v celoti sam odgovoren za svoj socialni položaj, zavračamo in napovedujemo še odločnejši boj proti vsem oblikam socialne nepravilnosti s ciljem zagotavljanja osebnega dostojanstva vsakemu posamezniku v naši družbi. Ostro se bomo upirali vsem nadaljnjim napadom na socialno državo pod pritiski tistih daljnovidnih in dolgoročnih ekonomskih napovedi, katerih cilji so predvsem ustvarjanje velikih dobičkov in koncentracija bogastva posameznikov.

V Sloveniji moramo razviti koncept »dobrega počutja pri delu«, v katerem bo vsaka delavka ali delavec zaščiten pred zdravstvenim tveganjem, poklicnimi boleznimi in psihosocialnimi obremenitvami kot sta mobing in stres ter nesrečami pri delu. Koncept, v katerem zaposleni ne bo prihajal na delo s strahom, ampak zadovoljen. Koncept, v katerem bo delavec lahko sodeloval pri uvajanju ali spreminjanju organizacije dela, v katerem bodo njegovo znanje, spretnost in usposobljenost kar najbolj izkoriščene in v katerem bo za svojo delavnost ustrezno plačan in spodbujan. Koncept, v katerem bo delavcu omogočeno usklajevati delovno in družinsko življenje.

Razviti moramo sodobno pojmovanje polne zaposlenosti, ki temelji predvsem na enakosti spolov, visoki kakovosti delovnih mest, pravici do vseživljenjskega učenja in na pravici do izbire na trgu dela, ki mora biti odprt za vse, da bi tako povečali stopnjo aktivne vključenosti delavcev, uvedli dostojne socialne standarde za povečanje kakovosti dela in zaščite delavcev, na drugi strani pa moramo odločno zavračati vse bolj negotove pogoje zaposlovanja.

Delavke in delavci, njihove družine in upokojenci, ne po lastni krivdi, plačujejo zelo visoko ceno za nepremišljene in požrešne ekscese v poslovnem svetu, še zlasti v bankah; negotovo delo in revščina se širita, in javni dolg se povečuje. Želimo živeti v Evropi, ki bo v ospredje postavljala ljudi, ne pa trgov. Nočemo Evrope, ki bo blaginjo ljudi zamenjala za blaginjo bank in finančnih institucij! Rešitev iz sedanje krize je možna le, če bodo naši politiki in delodajalci vse svoje sile usmerili na dostojanstvo ljudi in njihovo blagostanje! Zato od njih zahtevamo: dajte prednost ljudem in ne kapitalu!

Krizo vrednot bomo premagali, če bodo pri nas in v svetu zavladata skrb za blaginjo vseh ljudi, solidarnost, družbena odgovornost kapitala in skrb za okolje. Le na ta način bomo lahko preprečili, da se prihodnje generacije ne bodo srečevale s ponavljajočimi krizami.

Ekonomski razvoj Evrope in Slovenije ne more temeljiti na nizkih plačah in na negotovih delovnih razmerjih: prihodnost moramo graditi s priznavanjem strokovnosti, z višjimi plačami, s trajnejšimi in dostojnimi delovnimi razmerji, s spoštovanjem delovnih pogojev, z zagotavljanjem zaposlovanja mladih, s pravičnejšo porazdelitvijo bogastva. Zaposlovanje mladih na kakovostnih delovnih mestih mora postati prednostna naloga vseh evropskih vlad in tudi naše!

Samo s krepitvijo svoje identitete in socialne vizije lahko Slovenija odigra ključno vlogo v globalizaciji, tako da podpira trajnostni razvoj ter zagovarja mir, demokracijo in

človekove pravice, z namenom ustvariti stabilna in primerna delovna mesta ter doseči svobodno uresničevanje socialnih in sindikalnih pravic. Zavračamo, da bi v svetu prevladovala samo globalizacija kapitala in blaga in zahtevamo, da se vzpostavi tudi globalizacija socialne pravičnosti in udeležba delavcev v poslovnih rezultatih.

V SDE Slovenije ne želimo živeti v državi, v kateri bi lastninske pravice prevladale nad pravicami ljudi. Želimo živeti v prihodnosti, v kateri bodo delovna mesta, pokojninske, socialne in druge človeka dostojne pravice pripadale vsakemu človeku, v prihodnosti, v kateri bomo sindikati, povezani z drugimi naprednimi družbenimi gibanji, nadzorovali konservativne sile ter neobrzan kapitalizem, v prihodnosti, v kateri bodo prevladovale naše vrednote: demokracija, solidarnost, socialni dialog in strpnost. Želimo živeti v državi, v kateri bo beseda delo pomenila pravice in v kateri bo bogastvo pravično porazdeljeno med vse! Želimo živeti v socialni državi, v kateri bodo o njenem razvoju in vrednotah odločali njeni državljani in ne demokraciji oddaljeni centri moči, katerih politiko narekujejo interesi kapitala. V SDE Slovenije bomo naredili vse, da se ustavi plenilski pohod privilegiranih skupin in posameznikov na slovensko elektrogospodarstvo, katerega posledica je njihovo bogatenje in siromašenje naših delavk in delavcev. Zato bomo zahtevali ponovno vzpostavitev učinkovite pravne države, v kateri bo vsak odgovarjal za nezakonita ravnanja in kjer bo odgovornim za propad podjetij in delovnih mest za zmeraj onemogočeno vodenje podjetij. Cilj razvoja v Sloveniji ne sme biti ekonomsko bogastvo, ampak socialna pravičnost in splošno blagostanje vseh.

SDE Slovenije bo tem ciljem dala svoj prispevek! Kot socialni partnerji bomo interese naših članov uveljavljali v okviru socialnega dialoga in drugih metodah našega delovanja in s tem še naprej opravljali vlogo najpomembnejšega varuha ekonomsko-socialnega položaja naših delavk in delavcev. Solidarnost bo ključnega pomena za vse, kar bomo počeli v prihodnosti! Za uresničitev teh ciljev potrebujemo močan SDE Slovenije! Vsak delavec potrebuje sindikat in sindikat potrebuje njega!

Programske usmeritve se kot temelj delovanja Sindikata delavcev dejavnosti energetike Slovenije ponavljajo in dopolnjujejo iz mandata v mandat in so tiste usmeritve, ki nas vodijo na naši poti, obenem pa nam določajo ožji okvir delovanja organov SDE Slovenije. So pot, iz katere ne smemo zaviti, so temeljne točke programa, ki ga Predsedstvo SDE Slovenije ob pomoči vseh članov še posebej potrebuje.

Zato, spoštovane kolegice in kolegi, posebna pozornost mora biti usmerjena v:

1. SOCIALNI DIALOG IN KOLEKTIVNO POGAJANJE

Socialni dialog in kolektivna pogajanja so eden izmed stebrov evropskega socialnega modela in tudi uspešnosti slovenske družbe ter socialne države. Vloga, položaj, aktivnost in priznavanje enakopravnosti socialnih partnerjev predstavlja nepogrešljiv element zagotavljanja socialnega miru in ustvarjanja temeljev za uspešen družbeni, socialni in ekonomski razvoj države.

- SDE Slovenije je edini sindikat dejavnosti, ki lahko z imenovanjem svojih predstavnikov aktivno sodeluje v socialnem dialogu v okviru ESOE in lahko vpliva na predloge zakonov, dogovorov in sporazumov. Vloga ESOE v tem kontekstu je zelo pomembna saj lahko preko tega organa izpostavimo vse zahteve in predloge,

ki imajo neposreden vpliv na ekonomsko socialno varnost zaposlenih v energetiki. Vlogo in pomen tega pomembnega organa moramo nadgraditi z spremembo pravil delovanja.

- Socialni dialog je tudi močan instrument za skupno reševanje problemov, ki zagotavlja podjetjem in zaposlenim stabilno okolje, v katerem lahko uspevajo, prispeva pa tudi k predvidevanju in uspešnemu obvladovanju sprememb. Nesporno socialni dialog, ki temelji na medsebojnem spoštovanju in iskanju kompromisov, predstavlja učinkovito sredstvo za uveljavljanje interesov naših članov. Tako na ravni posameznega podjetja kot tudi na ravni države. Na ravni dejavnosti je ekonomsko-socialni odbor osrednje mesto socialnega dialoga, zato je država dolžna sprejeti ustrezne mehanizme, ki bodo ta dialog omogočale in ga krepile.
- Kolektivna pogajanja krepijo odnose med delodajalci in sindikati ter omogočajo večjo uspešnost podjetij. Kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti so temelj za urejanje odnosov med delavci in delodajalci. Delodajalske organizacije so v svojih prizadevanjih po zmanjšanju stroškov dela vedno bolj agresivne, zato je potrebno svoje predloge za izboljšanje položaja zaposlenih, vedno bolj strokovno argumentirati.
- Zavzemali se bomo za spoštovanje avtonomije socialnih partnerjev na nacionalni ravni, kot tudi njihove vloge in položaja. V kolektivnem pogajanju ali kolektivnih pogodbah ne bomo dovolili enostranskih posegov. Naš cilj bo kar največja pokritost vseh zaposlenih v energetiki s kolektivno pogodbo dejavnosti.
- Socialni dialog in kolektivna pogajanja so eden izmed najpomembnejših nalog SDE Slovenije pri zagotavljanju uspešnosti socialne varnosti zaposlenih.
- V socialnem dialogu si bomo na vseh ravneh organiziranosti prizadevali zagotoviti skupno dogovorjene rešitve in bomo pri tem odgovoren in zanesljiv partner v vseh zadevah sprejetih na podlagi soglasja.
- Za doseganja ciljev in večjo učinkovitost v posameznih procesih kolektivnih pogajanj in doseganje skupnih ciljev so pomembne kolektivne pogodbe na ravni dejavnosti, ki so temelj za urejanje odnosov med delodajalci in delavci.
- Zato bomo spodbujali in podpirali kolektivna pogajanja na vseh ravneh posameznih dejavnosti glede na izražene potrebe in sklepanje kolektivnih pogodb za več dejavnosti skupaj.
- Socialni dialog in pa tudi kolektivna dogovarjanja za socialno ekonomski položaj zaposlenih v slovenski energetiki SDE Slovenije izvaja za vse zaposlene v sistemu. Delovanje SDE Slovenije se financira izključno iz članarine članov sindikata, zato bo potrebno za članstvo dogovoriti na nivoju dejavnosti boljši nivo pravic ali pa skozi spremembo zakonodaje predlagati drugačen način delovanja sindikatov.

2. ZAGOTAVLJANJE SOCIALNE VARNOSTI IN PERSPEKTIVO ZAPOSLENIM V ENERGETIKI

- To je naloga, ki se v trenutnih razmerah postavlja kot velik izziv. Do sedaj smo že mnogokrat dokazali da to znamo in zmoremo. Zato moramo biti še bolj pozorni v nadaljnjem delu pri sklepanju kolektivnih pogodb dejavnosti in podjetniških kolektivnih pogodb. Trendu po ukinitvi le- teh, se moramo odločno zoperstaviti. Z

reorganizacijami se odpirajo tudi številne priložnosti za naše zaposlene, saj izobraženost zaposlenih v energetiki nadpovprečna.

3. LASTNINSKO PREOBLIKOVANJE IN REORGANIZACIJE

- Do sedaj smo uspešno na področju osnovne dejavnosti proizvodnje, distribucije, prenosa in prodaje el. energije z argumenti preprečili razna preoblikovanja, vendar v tem segmentu še nismo ugriznili v kislo jabolko privatizacije. Po oddelitvi trgovalnih družb v EDP, se nam sedaj dogaja združevanje teh družb z proizvajalci. Napovedujejo so odprodaje energetske družbe. Do sedaj zaradi teh procesov nismo izgubili še večjega števila delovnih mest. V družbah, kjer so se ti procesi že dogajali, so izkušnje večinoma zaradi novega vala delodajalcev in njihove načina urejanja razmer, večinoma slabe. Potrebno je spremljanje teh procesov in po potrebi reagirati z vsemi načini sindikalnega delovanja.

4. MEDNARODNO SODELOVANJE IN VKLJUČEVANJE V MEDNARODNE AKTIVNOSTI

- Mednarodno sodelovanje ima svoj pomen in vlogo pri delovanju in doseganju rezultatov SDE Slovenije. Brez tega sodelovanja ne bi bilo možno vplivati na delodajalce, saj tako razpolagamo z informacijami, ki jih nujno rabimo za svoje delovanje. Polarizacija med sindikati in delodajalci je vedno bolj evidentna. Z mednarodnim sodelovanjem lahko pridemo do primerljivih podatkov.
- Mednarodne aktivnosti SDE Slovenije morajo prispevati pri utrjevanju solidarnosti v evropskem sindikalnem gibanju, hkrati pa krepiti našo organizacijo in njen ugled. SDE Slovenije bo skupaj s sindikalnimi organizacijami držav članic EU nadaljevala medsebojno sodelovanje in izmenjavo programov in prednostnih nalog v okviru Evropskega programa.
- Aktivno bomo sodelovali v organih, komisijah in stalnih odborih Evropske konfederacije sindikatov pri kreiranju in sprejemanju politik in stališč ter pri njihovem uresničevanju.
- Preko skupine delojemalcev Evropskega ekonomskega in socialnega odbora bomo sodelovali pri pripravi stališč do pomembnih vprašanj, ki se tičejo interesov delavcev.
- Na podlagi interesa sindikalnih organizacij iz jugovzhodne Evrope bomo v okviru mreže RETUNSEE, prenašali naše izkušnje z različnih področij zaščite delavskih interesov, organiziranosti in delovanja sindikatov ter sindikalne izkušnje na področju vstopanja Slovenije v Evropsko unijo. Kot eden izmed ustanoviteljev te pomembne mreže energetske sindikatov je to za SDE Slovenije velik izziv tudi na tem področju.
- Zavzemali se bomo, da bo mednarodno sodelovanje postalo središče izmenjave izkušenj o razreševanju čezmejnih problemov delavcev ter vzajemne pomoči sindikatov pri urejanju njihovih pravic.

5. RAZVOJ SINDIKALNE ORGANIZIRANOSTI IN NJENE UČINKOVITOSTI

- Čeprav veljamo za učinkovit sindikat, moramo na tem področju narediti še več. Izboljšati moramo medsebojno komuniciranje in informiranje, poročila o našem delu morajo biti dostopna vsakemu zainteresiranemu članu. Naše delo, zahteve in predlogi za razreševanje različnih problemov morajo biti večkrat predstavljeni slovenski in tuji javnosti.

6. ZAGOTAVLJANJE SOLIDARNOSTI IN SOCIALNE PRAVIČNOSTI

- Temeljni namen delovanja SDE Slovenije je braniti socialno varnost in pravičnost ter borba za vsakega posameznika, ki mu je v naši organizaciji omogočeno varnejše zatočišče pred interesi kapitala, kjer je edino merilo dobiček kapitala. Zaradi tega ostaja naš cilj tudi v naslednjem kongresnem obdobju ohranjanje socialne varnosti in človeškega dostojanstva v razmerah hitro napredujoče globalizacije, liberalizacije in gospodarske konkurence.
- Nenehni so pritiski in grožnje mnogih delodajalcev in lastnikov, ustvarja se vzdušje, v katerem je vsak posameznik v celoti sam odgovoren za svoj socialni položaj, zato to ostro zavračamo in napovedujemo boj proti vsem oblikam socialne nepravilnosti s ciljem zagotavljanja osebnega dostojanstva vsakemu posamezniku v energetskega sektorju. Ostro se bomo uprli vsem napadom in pritiskom tistih, katerih cilji so predvsem ustvarjanje velikih dobičkov in koncentracija kapitala pri posameznikih na račun zaposlenih delavcev.
- Zagotoviti moramo da bomo lahko aktivno sodelovali pri uvajanju oz. spreminjanju organizacije dela, v katerem bo znanje, spretnost in usposobljenost posameznika kar najbolj izkoriščena in v katerem bo za svoje delo ustrezno plačan in motiviran.
- Vloga socialne politike SDE Slovenije mora temeljiti na zagotavljanju skupnih vrednot, kot so: kakovost zaposlitve in življenja, trajnostni razvoj zaposlenih, zagotavljanje enakih možnosti in boj proti vsem oblikam razlikovanja, ustrezni zdravstveni in varnostni pogoji dela, dostop do izobraževanja in zdravstvenega varstva in medsebojna solidarnost.
- Zagotavljanje teh vrednot je odgovor na povsod prisotne težnje po povečevanju konkurenčnosti na podlagi zmanjševanja delavskih in socialnih pravic, kar je povsem nesprejemljivo ne le s človeškega in socialnega stališča, ampak je tudi dolgoročno ekonomsko neučinkovito.
- Samo s krepitvijo svoje identitete in socialne vizije lahko odigramo v času globalizacije ključno vlogo za doseg socialnih in sindikalnih pravic, obenem pa zahtevamo, da se vzpostavi tudi globalizacija socialne pravičnosti in zagotovi udeležba delavcev v rezultatih poslovanja dejavnosti posameznega energetskega sektorja.
- SDE Slovenije bo pri zagotavljanju teh ciljev zagotavljal solidarnost znotraj dejavnosti energetike in ostalimi sindikati, zato bo ključnega pomena močna in uspešna lastna organiziranost, ki bo le tako lahko zagotovila socialno pravičnost in varnost, ki jo pričakuje naše članstvo.

7. ZAGOTAVLJANJE EKONOMSKE, SOCIALNE VARNOSTI IN POGOJEV DELA ZAPOSLENIH V ENERGETIKI

- Uravnovežen gospodarski razvoj je trajna naloga, ki mora upoštevati nenehno izboljšanje konkurenčnosti v energetiki, vlaganje v razvoj in nove tehnologije, nove storitve, izboljšanje ekologije ter zagotavljanje uravnoveženega in stabilnega ekonomskega ter socialnega razvoja, ki je možen le z vlaganji v znanje in ljudi.
- Prepričani smo, da mora SDE Slovenije, v času sprememb, ki jih prinašajo pritiski na konkurenčnost in socialna tveganja na trgu, ohraniti in razvijati raven socialne varnosti zaposlenih, ob doseganju visoke gospodarske rasti in zagotavljanju strateške energetske nacionalne samobitnosti in neodvisnosti.
- Zato se bomo zavzemali za tak energetske razvoj, ki bo temeljil na stabilnih gospodarskih razmerah, zdravi konkurenčnosti, novih zaposlitvah, ki bodo prinašale kvalitetna delovna mesta in storitve z visoko dodano vrednostjo,
- uravnoveženi in stimulatívni plačni politiki ter sistemu plač z dobro plačanimi delavci,
- razvoju in utrjevanju socialnega dialoga in dogovarjanja na vseh ravneh, od podjetja do države,
- vlaganju v izobraževanje ter vse življenjsko učenje, ki naj bo dostopno vsem zaposlenim ter zagotavljanju v zdravje in varno delo.
- Zahtevali bomo, da mora država ohraniti lastništvo v najbolj vitalnih delih energetske družb, oziroma gospodarskih subjektih, ki so strateškega nacionalnega pomena za energetske neodvisnost gospodarstva. Nasprotovali bomo nadaljevanju drobitve in reorganizacije obstoječih energetske družb z namenom slabitve energetskega sektorja. Zahtevali bomo, da se pri ugotavljanju in izvajanju uspešnosti v energetiki upošteva tudi participacija delavcev na dobičku. Zavzemali se bomo, da bodo podjetja poleg interesov lastnikov oziroma delničarjev upoštevala tudi interese zaposlenih. Zahtevali bomo spoštovanje mednarodnih konvencij in standardov na področju temeljnih pravic, kot so pravica do varnega in zdravega dela, pravica do sindikalnega organiziranja, kolektivnega pogajanja in prepoved diskriminacije.
- V okviru razvijanja družbene odgovornosti podjetij se bomo zavzemali za spoštovanje socialnega dialoga, promoviranje delavske participacije prek postopkov informiranja in posvetovanja, še posebej znotraj svetov delavcev, za razvijanje poklicnih kvalifikacij ter vseživljenjskega učenja za delavce, spoštovanje standardov zdravja in varnosti pri delu ter sprejemanje preventivnih ukrepov.
- Še posebej bomo aktivni pri pričakovanih organizacijskih spremembah v energetiki in razreševanju problematike pri prestrukturiranju podjetij, izboljšavi kakovosti dela ter spoštovanju in vključevanju ranljive skupine, kot so mladi in starejši delavci ter invalidi.
- Zagotovili bomo spoštovanje zakonodaje o pravicah iz dela, socialnih in okolje varstvenih pravicah ter standardov, ki so določeni v kolektivnih panožnih in podjetniških pogodbah.
- To pa pomeni, da moramo v podjetjih pospeševati kolektivno pogajanje predvsem tam, kjer je to nezadostno ali celo sploh ne obstaja ter povečati sodelovanje sindikatov in njihovih predstavnikov.
- Na področju Ekonomsko-socialnega odbora za energetiko bomo zahtevali, da s socialnimi partnerji opredelimo koncept narodnogospodarskega razvoja energetike v državi. Potrebno bo določiti merila, s katerimi bodo podjetja

dokazovala svojo uspešnost, ki jo bodo prepoznali tako zaposleni kot tudi porabniki.

- Potrebno bo sodelovati: pri oblikovanju ustrezne strategije podjetij v energetiki - upoštevajoč načela trajnostnega razvoja, pri izvajanju ukrepov za izpolnjevanje strategije, pri neodvisnem nadzoru nad učinkovitostjo ukrepov na vseh ravneh podjetja ter pri poročanju o izvajanju strategije.
- Na področju zaposlovanja bo potrebno v čim večji meri zagotoviti sklenitev pogodb o zaposlitvi za nedoločen čas, napredovanja na delovnem mestu ter ohraniti zaposljivost in zaposlitev do konca delovne dobe. Sem sodijo tudi zahteve po višjih plačah, ki bodo primerljive z evropskimi.
- Varovanje in izboljševanje pravic delavcev iz dela in delovnega razmerja so eno izmed osrednjih področij našega dela.
- Potrebno bo še bolj kot do sedaj seznanjati sindikalne zaupnike in člane sindikata z njihovimi pravicami in obveznostmi iz delovnega razmerja in jim zagotoviti tudi v bodoče dosledno učinkovito pravno pomoč. Zagotavljali bomo tudi pravno zaščito sindikalnih zaupnikov in drugih sindikalnih predstavnikov ter odločno ukrepali, kadar jih bodo zaradi opravljanja sindikalne dejavnosti delodajalci postavljali v manj ugoden ali podrejen položaj.

8. PLAČNA POLITIKA

- Temeljni cilj plačne politike je zagotavljanje osnovnih virov sredstev za preživetje, ki omogočajo delavcu in njegovi družini dostojno življenje.
- Prizadevali si bomo k ustvarjanju solidarnega družbenega okolja in takšnih vrednot, v katerih bodo dohodki, premoženje in življenjske priložnosti pravično razdeljeni.
- Plača ima poleg ekonomske tudi socialno funkcijo, saj je delavec eksistenčno odvisen od plače, ki jo pridobiva na temelju pogodbe o zaposlitvi in zagotavlja človeka vredno življenje.
- Osnovna plačna politika SDE Slovenije mora temeljiti na kolektivnih pogodbah znotraj posameznih dejavnosti in družb ter na zahtevi, da se bodo plače usklajevale z 100 % inflacijo enotno za vse dejavnosti znotraj energetskih dejavnosti.
- Zahtevali bomo, da se plače usklajujejo v skladu z rastjo produktivnosti dela na panožni ravni in pri posameznih gospodarskih subjektih, kjer poslovni rezultati to dovoljujejo, kar bo zagotavljalo njihovo realno rast.
- V procesu kolektivnega pogajanja se bomo zavzemali za določitev višjih nominalnih zneskov osnovnih plač. Predlagali bomo, da se poveča delež plač iz naslova stimulacij, na dveh nivojih. Prvi nivo je nivo celotne dejavnosti, drugi nivo pa na nivoju posameznih družb. Vendar pa moramo paziti, da stimulacija ne posega v osnovne plače delavnega mesta.
- Izplačevanje prejemkov in povračil stroškov iz dela in v zvezi z delom mora ostati sestavina kolektivnega pogajanja. Pri tem se bomo zavzemali, da raven izplačil, glede na pogoje dela in poslovanja, ne more biti manjša od ravni zneskov, ki se uporabljajo v davčne namene.
- Zahtevali bomo, da se na podlagi Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku uveljavijo tudi ta izplačila, realizirana iz naslova udeležbe delavcev pri dobičku tako, da se namenijo predvsem za dodatno pokojninsko zavarovanje ali za delavsko delničarstvo v skladu z zakonom.

9. SOCIALNA POLITIKA

- Z uvrstitvijo Slovenije med razvite države je potrebno stremeti, da se delavcem zagotovi učinkovit in kakovosten sistem socialne varnosti, da ne bi prišlo do socialne izključenosti zaradi krčenja pravic iz obveznih zavarovanj.
- Zahtevali bomo, da bo cilj sistema socialne varnosti dostopnost in ne dobiček izvajalcev. Zahtevali bomo enako dostopnost zdravstvenih in drugih socialnih storitev.
- Tudi v bodoče bomo zagotovili čim ugodnejše kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje za vse zaposlene in nadzorovali upravljanje s pokojninskimi prihranki delavcev.
- Zavzemali se bomo za dodatne olajšave pri plačevanju prispevkov in davkov za vse oblike dodatnega kolektivnega pokojninskega zavarovanja. Visoka socialna varnost zaposlenih v SDE Slovenije je pogoj za doseg zastavljenih ciljev in nalog pri doseganju pozitivnih rezultatov in konkurenčnosti na odprtem trgu z energijo.

10. SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU

- To je področje dela, ki mu v preteklem mandatu nismo namenjali dovolj pozornosti.
- Sodelovanje delavcev pri upravljanju je zagotovljeno z Zakonom o soupravljanju in zagotavlja pravico delavcev do uveljavljanja pravic do obveščanja, posvetovanja ter soodločanja, zato se bomo zavzemali, da bi sodelovanje delavcev pri upravljanju postalo obvezno za vsa podjetja, ne glede na pravno organizacijsko obliko.
- Danes v mnogih podjetjih vedo, da je za ugodno klimo v podjetju, ki je pomembna za doseganje čim večje produktivnosti in konkurenčnosti podjetja v gospodarskem svetu, pomembno spodbujati in pritegniti delavce k sodelovanju.
- Zato se bo SDE Slovenije zavzemal, da bo tudi v bodoče ostal pomemben akter v delavskem soupravljanju z namenom, da bo skozi ustrezno kadrovanje zagotovil kar najustreznejšo sodelovanje delavcev v organih podjetij.

11. VARNOST IN ZDRAVJE PRI DELU

- Varnost in zdravje pri delu je pravica delavcev urejena v skladu s standardi Evropske unije in pozitivno zakonodajo.
- Varnost in zdravje delavcev bomo zagotavljali z aktivnim sodelovanjem predstavnikov zaposlenih v komisijah za varnost in zdravje pri delu in z zagotovili za vlaganja za zagotovitev varnih delovnih pogojev.
- Zahtevali bomo odškodninsko in kazensko odgovornost delodajalcev v primeru težjih poškodb ali nezgod pri delu.
- Izvajali bomo usposabljanja sindikalnih zaupnikov, svetov delavcev ter delavskih zaupnikov na tem področju. Gradili bomo sindikalno mrežo delavskih zaupnikov, da bi se dvignila raven varnosti in zdravja pri delu.

12. ENAKE MOŽNOSTI

- V SDE Slovenije si bomo prizadevali za boj proti vsaki obliki diskriminacije, saj le ta na delovnem mestu ni sprejemljiva. Ker je za posameznika enako nesprejemljiva

vsaka oblika diskriminacije, se bomo enako pozorno borili proti neposredni in posredni diskriminaciji. Podpirali bomo vse tiste zakonske ukrepe, ki upoštevajo in spoštujejo različnost in enakopravnost.

- Od delodajalcev bomo po zgledu evropskih držav zahtevali, da letna poslovna poročila vsebujejo poleg finančnih tudi kadrovske podatke, ki so vir podatkov o enakih možnostih delavk in delavcev.
- Posebno pozornost bomo namenili diskriminaciji žensk, mladih delavcev in staršev z družinskimi obveznostmi. Zagotovili bomo usposabljanje za prepoznavanje diskriminacije, ki je predpogoj za učinkovito ukrepanje sindikata. Usposobili se bomo za učinkovito ukrepanje, da bi pravočasno preprečili poslabšanje položaja diskriminiranih in jim zagotovili enakopravno delo in življenje.

13. IZOBRAŽEVANJE IN USPOSABLJANJE

- V našem programu dela moramo področju izobraževanja in usposabljanja nameniti večjo pozornost. Skrb za kvalitetno, strokovno in kontinuirano izobraževanje članov sindikata se veže na organizacijo in tekoče izvajanje programov tako na nivoju zveze, na nivoju sindikata dejavnosti kot tudi na internih programih usposabljanja v osnovnih sredinah.
- Mnoge globalne, predvsem pa nesocialne spremembe družbenih in ekonomskih razmer v Sloveniji narekujejo nenehno potrebo, da se v sindikatu nanje pripravimo, da jim ustrezno pariramo in poskušamo čim bolj nevtralizirati njihove negativne učinke na pravni, socialni in ekonomski položaj delavcev - članov sindikata. To pa poleg nekaterih drugih izpolnjenih in nujnih pogojev zahteva tako strokovno kot kadrovske usposobljen sindikat, predvsem usposobljenost njegovih sindikalnih zaupnikov, njegovega vodstva oz. njegovih nosilcev funkcij. Dobro pripravljen, s kontinuiranim in poglobljenim izobraževanjem oborožen sindikalni kader pomeni zagotovilo za uspešno in načrtno kadrovske politiko; takšen kader bo zagotavljal realne možnosti, da se bomo čim bolj uspešno zoperstavljali vse bolj nenaklonjenim in škodljivim vplivom ter zahtevam sodobnega časa. Na ta način si bomo zagotovili ohraniti nivo pravic, ki so napisane v sindikalnih statutih, kolektivnih pogodbah oz. so opredeljene v veljavni delovno-pravni zakonodaji.
- Zato bo potrebno po kongresu opredeliti, sprejeti in nato načrtno izvajati konkretne operativne programe sistematičnega izobraževanja in usposabljanja za sindikalno delo. Tako se bo moralo usposabljanje izvajati v več zahtevnostnih stopnjah, od osnovnega pa do tistega poglobljenega, za pridobitev konkretnih znanj, potrebnih za uspešno opravljanje funkcij v vodstvih sindikata v družbah, pa tudi v višjih oblikah organiziranja in delovanja SDE Slovenije, kjer so zahteve, obveznosti in odgovornosti za uspešno delovanje toliko bolj izpostavljene in potrebne.
- Zavedamo se, da brez ustreznega znanja sindikat ne bo mogel učinkovito opravljati svojega pomembnega poslanstva, zato pomeni, strokovno, odgovorno in stalno izobraževanje in usposabljanje za sindikalno delo, trajno in kontinuirano nalogo na vseh ravneh sindikalne organiziranosti.

14. KREPITEV NOTRANJE ORGANIZACIJSKE IN STROKOVNE VLOGE SDE SLOVENIJE

- Za zagotavljanje izvajanja programa dela SDE Slovenije, razreševanja nastalih problemov, predvsem pa uspešnega delovanja sindikata podjetja je potrebno, da se postavi takšna organiziranost, ki bo sposobna obvladovati nastalo problematiko.
- SDE Slovenije bo na podlagi spreminjajočih se razmer in izzivov s svojimi ravnanji in dejanji zastopala interese članic in članov njenih sindikatov ter drugih delavk in delavcev. Vizija našega delovanja je v socialni pravičnosti in blaginji zaposlenih v energetiki. Zato bomo tudi v prihodnje, kadar teh interesov in vrednot ne bomo uspeli uveljaviti po poteh pogajanj in socialnega dialoga, uporabili vse legitimne oblike sindikalnega boja.
- SDE Slovenije se bo tudi v prihodnje trudil v svoje vrste vključiti novo zaposlene delavce. Zato je pridobivanje novih članic in članov sindikata ena naših temeljnih in trajnih nalog. Zagotoviti bo potrebno tudi pomlajevanje kadrov na vseh ravneh sindikalne organiziranosti v energetiki.
- V podporo našemu delovanju bo potrebno vzpostavili atraktivno internetno stran, namenjeno informiranju in komuniciranju članov SDE Slovenije. Organizacijska, akcijska in strokovna moč SDE Slovenije so predpogoj za nadaljnje povečevanje našega vpliva, zaupanja med članstvom ter uspešnejšega zastopanja interesov članic in članov sindikata.
- SDE Slovenije se zaveda, da je prihodnost sindikalnega dela v delovanju in moči sindikata v podjetjih, kjer delajo naši člani. Stalno spreminjajoče se razmere zahtevajo prilagajanje našega načina delovanja na temeljni ravni sindikalne organiziranosti v smeri, ki članom in sindikalnim zaupnikom pri delodajalcih, v skladu z njihovimi potrebami, zagotavlja zmeraj večji servis sindikata.
- Zato bomo tudi v prihodnje med članstvom pridobivali in preverjali naša stališča in jih vnašali v sindikalne aktivnosti, ki jih bodo narekovale aktualne razmere. Pri tem bomo krepili medsebojno povezanost in soodvisnost med članom in njegovo sindikalno organizacijo. To še posebej velja za sindikate, ki želijo krepiti odgovornost do lastnih članov in s tem krepiti njihovo pripadnost svoji organizaciji.
- Sodelovanje z drugimi sindikati dejavnosti na globalnih projektih je v preteklosti dalo pozitivne rezultate, zato bomo nadaljevali s takim sodelovanjem in se v primeru izkazanega obojestranskega interesa povezovali tudi z drugimi sindikalnimi centralami in samostojnimi sindikati v Sloveniji.
- Za zagotavljanje izvajanja programa dela SDE Slovenije, razreševanja nastalih problemov, predvsem pa uspešnega delovanja sindikata podjetja je potrebno, da se postavi takšna organiziranost, ki bo sposobna obvladovati nastalo problematiko.
- V vseh sredinah, kjer ni sindikalne organiziranosti, bo potrebno spodbuditi aktivnosti, da se ustanovijo sindikalne organizacije.

- Zagotoviti moramo enotnost pri izvajanju sprejetih odločitev, izvesti usposabljanje članov na področju tehnike pogajanj in delovne zakonodaje ter nadaljevati in dograjevati program solidarnostne pomoči našim članom.

Ljubljana, 13. april 2018

Predsedstvo SDE Slovenije